

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ.

БРОЈ 9

БЕОГРАД - СЕПТЕМБРА 1934

ГОДИНА I

СЕЉАНКА

ЛИСТ ЗА ПРОСВЕЂИВАЊЕ ЖЕНЕ НА СЕЉУ

Уредник
ДАРИНКА ЛАЦКОВИЋЕВА

Домаћичка школа у Бања-Луци

БЕОГРАД

Штампариа „Скерлић“ — М. К. Цветановића — Краљице Наталије 12 — Телефон бр. 20-732

1 9 3 4

САДРЖАЈ:

1. Лијепа Јулијана (народна песма).
2. Како се село ослободило срдобоље и врућице.
3. Момче.
4. Отац и син.
5. Непажљива мајка.
6. Домаћичка школа Буцак Бања-Лука.
7. Појава црнога пришта.
8. Четири жртве црвенога пришта.
9. Пазите при насађивању кокошију.
10. Наша кујна.
11. Наша писма.

Пре но што отвориш „Сељанку“ запитај се да ли си своју дужност учинила и послала претплату за лист. Ако ниси, учини то одмах, јер ће ти се лист обуставити. Лист је селу намењен, зато водите рачуна о њему, да не пропадне, јер се штампа листа плаћа готовим новцем, и зато од вас зависи хоће ли лист излазити.

Д. Л.

СЕЉАНКА

ЛИСТ ЗА ПРОСВЕЂИВАЊЕ ЖЕНЕ НА СЕЛУ

Иzlази почетком сваког месеца. — Годишња претплата 24 дин.

Поједини број 2— динара.

Власник и уредник

Даринка Лацковићева

Балканска улица број 9.

Телефон број 22-708. — Поштански чек 56.440

Лијепа Јулијана

(Народна песма)

Одвила се грана јоргована,
Под њом седи лепа Јулијана
Пред њоме је ђерђеф од мерџана
На ђерђефу Сарајевско илашно;
У руци јој игла од биљура,
И у игли Веденичко злато:
Пуни злато по бијелу илашну.

Пишале је њене другарице:
„Ој Бога ти, лепа Јулијана!
„Ошкуд теби ђерђеф од мерџана?
„Ошкуд теби Сарајевско илашно?
„Ошкуд теби игла од биљура?
„И ошкуд тебе Веденичко злато?
Ал говори лепа Јулијана:

„Имам ујца на мору шрговца,
„Донео ми ђерђеф од мерџана,
„Имам мајку, куйила ми илашно.
„Имам сеју, иглу ми је дала;
„Имам браћа, куйио ми злато.“

Нано се село ослободило срдобоље и врућице

Недавно сам вам причао, драге, читачице, како је избила срдобоља међу унучадима баба-Макре у селу Незнанишу и како их је лекар излечио. Сад хоћу да вам испричам како се баба-Макрино село заувек ослободило срдобоље, а и врућице (тифуса) која је, као и срдобоља, била сваке године гост у том селу.

Лекар је јавио властима да се у селу јавила срдобоља, која је прешла из баба-Макрине куће и друге неке куће у селу. Власти су одмах забраниле кућама, где је било болесника од срдобоље, да могу у селу или суседном граду продавати млеко, сир, масло, воће и другу храну, да се не би срдобоља пренела и на други свет. Лекар је обилазио болеснике, лечио их, упућивао њихову родбину како да се држи да се не зарази. Лекар је тражио узрок и извор болести срдобоље и врућице, која се у исто то време појавила у селу, као и ранијих година. Лекар је тражио и носио воду из бунара у селу и слао је хигијенском заводу, да је прегледа. И хигијенски завод је јавио да је већина бунара у селу заражена и да њихова вода није за пиће. Вода из тих плитких отворених бунара је узрок срдобоље и врућице. Није ни чудо, кад су ти бунари плитки и отворени, кад су одмах до њих стаје за стоку и неизидани ђубрењаци и заходи. Из таких стаја, ђубрењака и захода лако се процеђује кроз земљу разна влага и сокови управо до оне прве воде, до које је и бунар ископан, ако је у двориште или неизидан и нецементован ђубрењак или заход био бачен измет и мокраћа болесника који су боловали од срдобоље или врућице овда ће се и живе још главице срдобоље и врућице из болесничке мокраће и измета процедити кроз земљу и доћи до оне воде, која даје воду бунару, на тај начин се зарази бунарска вода срдобољом и врућицом, а вода отвореног бунара може се заразити и рукама у другим зараженим болесничким стварима (рубље, посуђе и друго) овако: неко чељаде у кући двори болесника, додирују његову постељу, скида прљаве чаршаве, износи измет и мокраћу болесникову из собе, затим *неоправним рукама* вади каблом воду из отвореног бунара. Тада хвата шибу о којој виси каб'о, хвата каб'о и пренесе прљавим рукама живе гљивице на шипку и кабао. Кад сврши посао на бунару, поново загњури каб'о у бунар, а шиба и кабо је био заражен од прљавих руку, те се тако зарази и вода у бунару. Кад се бунарска вода, кроз земљу или прљавим, зараженим рукама, зарази срдобољом или врућицом, онда се том водом могу лако заразити многи који таку воду пију или је за друге кућевне послове употребљавају.

Како да се заражен бунар, заражено двориште, заражен ђубрењак и заражен заход ослободи живих гљивица срдоболне или врућице и како да се свет сачува тих тешких и опасних болести? Има више путева и начина како се може то постићи. Могле би се куће очистити од заразних гљивица на тај начин, што би се у свакој кући начинио ђубрењак и заход од цигаља, које би требало бетоном везати и покрити а горе заклопцима затворити, затим што би се из сваког бунара вода исцрпла и кречом убиле све заразне гљивице или би се бунари, после чишћења, још и озидали и затворили, а на њих ставили шмркови (пумпе, црпке), да вода увек иде *једним љравцем*: из бунара горе на двориште, да се не може вратити у бунар вода која је горе на бунару загађена зараженим прљавим рукама или стварима. Могла би се вода за пиће и кувати јер се кувањем убију заразне гљивице. Све то би се могло урадити, али тај лек је и скуп и треба много времена, труда и знања, док се начини.

Лекари и власти су о свему томе мислили и уверили су се да сви лекови, које сам вам, мало час, набројао не би били од велике користи, као што би дуго времена, муке и труда стало, док би лекари поучили и просветила сваког живог човека, жену и разумнију децу, како да се владају и живе, да на њима не избије срдобоља или врућица. Зато су се власти решиле да изврше две главне ствари, две главне мере којима ће сузбити срдобољу и врућицу у селу. Власти су наредиле да се сви људи, жене и деца калемџе (цепе) против срдоболне и врућице. То калемљење ће их месецима бранити и чувати од те две тешке и опаке болести. И заиста, срдобоља и врућица је за кратко време била као руком однесена. Нових болесника није више било. Власти су затим наредили лекарима да народу држе предавања о здравој пијаћој води, која није заражена срдобољом, врућицом и другим заразним гљивицама и која се не може ни заразити ни после. Тако здрава пијаћа вода се може добити само из дубоко бушених бунара са шмрком или из добро озиданих планинских извора, који дају воду сеоским чесмама. Свет је слушао лекаре и разумео их, после тога власти су позвале општинске поглаваре у споразумели су се да држава даде помоћ сиромашном селу да му избуши, за почетак, два бунара који добијају воду у дубини, испод иловаче (глине) која не пропушта никакву влагу и нечистоту од болесничког измета и мокраћа, те вода дубоког бушеног бунара остаје увек чиста и незаражена. Поглавари су увидели да ће добром и здравом водом спасти своје село од срдобоља и врућице и пристали су да и сами даду колико могу новаца да се бунари избуше. И тако су на двема улицама у селу ускоро избушила два дубока бунара, која се није могла одозгоре загадити и заразити од људи и ствари. Свет је одмах од првог дана почео пити нову воду и од тог доба, а прошло је већ више година,

није селу више лети долазила срдобоља и врућица у госте. Свет је одахнуо душом, мирно је и весело радио своје по-слове, од којих је живео и захваљивао је властима, лекарима и својим главарима што су их и јефтино, брзо и поуздано ослободили тешких болести и жртава. На пример овог села угледала су се и суседна села и тако је читав крај полако очишћен од срдобоље и врућице, те две тешке и опасне болести, које су напале па и упропастиле многе добре и вредне људе и жене и невину децу, која треба да су постали добри људи и одани синови Краља и отаџбине.

Драге читачице, ако има и у вашем селу оваког зла, гледајте да и ваши укућани, сељани и поглавари ураде исто то што је урадило и село Незнашин, да би сте имали мира од болести, трешка и жалости.

Нови Сад

Др. Лава Марковић,
лекар.

Момче

од Јанка Веселиновића

Једног лета нешта ми крава. Шта сам знао друго, него да је тражим. Обиграо сам готово цео хатар, оста ми само још један део шуме, Пораним, знате да видим да није тамо. За јутра беше мало хладовина, али кад ослави дан-прокох! Кипи зној с мене као да сам реку попио! Још да не бејаш у сеоском оделу не знам шта бих радио!

Тишина, нема тишина... Нигде птице да зацвркуће, нигде поветарца да пирне!...

Лишће на дрвима и не миче се никако. Рекао бих да је све мртво. Сунце не греје него пече, кад из хлада погледам мало даље од себе, а оно игра нешто... Да Бог сачува.

Једва дођох до „камене јаруге“. Нађем неколико сељака где тешу камен за „Зелеге“. Назовем Бога па заиштем воде. Дадосе ми једну велику тикву. Нагох је и испразних до половине. Вода ме мало разгали... Правећи цигару опишем им краву до најмањих ситница и запитам да је нису где год видели.

— Ни смо одговорише они. А чија рече да је крава? — упита чича Андреја Момировић — Његова, зар ниси чуо! Нестало је пре три дана рече Сима Крџуман.

Е нисмо видели — рече чича Андрија — ал ти би добро урадио да пређеш ову јаругу.

На пропланку је стока сеоска; па ако је ни онде не нађеш онда је немој ни тражити, она је потегла на свој „сент“. О брате!.. не знаш како ми је! Не иде ми се — а морам!.. Напијем се још једаред воде, узмем штап, пребаћим

копоран преко рамена, па хајд! Пређем јаругу и изађем на пропланак. Стока лежаше по хладовима преживајући и бранећи се репом од мува. Разгледам је — али не наћох краве... „Да није отишла дубље у шуму?“ — помислих..- Пређем још једну јаругу, испнем се на други пропланак — нема. Виках, мамих-аја!... Зловољан хтедох сести, али ми се учини, да се нешто у јарузи, према мени, црни. Стрчих, размакох руком бодљикаву остругу и угледах — огорео пањ... То би сувише!... Једва узићох на пропланак, збацих с рамена копоран под једну лиснату букву па се прострх по њему... Срце ми бијаше јако, жиле забрекњаваху од силне навале крви, тело ми гораше, мишићи на ногама играху од умора а уши пиштаху... Осећао сам неко задовољство овако лежећи... И тако заспим...

Кад сам се пробудио сунце беше на заходу. Вечерњи поветарац пиркаше те разхлађиваше дневну врућину, лише шушташе на дрвећу, птичице певаху, баш у жбуну, према мени, цврчак цврчаше не далеко у трави. Запалио сам цигару, да се од комараца браним. И дуго бих тако седео, да ми до ушију не допре звук двојница.

Сетно и тужно, као песма славујева, разлегаше се звук њихов по гори. Жалостива је то свирка. Кад је човек чује, мора помислити, да ју је роб измислио, јер кроз њене звуке провејава чежња, чежња за слободом, за домовином, за братством, за љубављу, за срећом... Ја пренух. Обукох копоран и похитах на пут који у село води... Чух колску лупу и глас:

— Ајс, галоња!... ајс, драги, ајс!... Изађош. Шумски пут вођаше венцем. Предамном — порад кола пуних дрва — иђаше момче једно. Пожурих да га стигне. — О... о. о. о.!.... викну он, и волови стадоше. Стигох и ја. Он „бараташе“ нешто око левог стражњег точка. Назвах Бога и поздрависмо се. Шта ти то радиш? — упитах га. — Ама ето, оће да ми прсне наплатак на овом точку... Тешко вала! Лепо мени вели тата: „узми ти, Драгане, нова кола“, — а ја велим: „нека, нека!“

— Да имам чим да се привеже — рекох ја. — Бога ми баш!... А а... сада ће бити!... Имам ја, знаш, неке врњије овде. Маши се у недра и извади парче конопца, те увеза наплатак, онда викну на волове и — пођосмо.

С пута, који, као што рекох, иђаше венцем, беше диван изглед. Сунце се спушташе за брег те обасјаваше околне странчице, на којима се виђаху садемене крстине, у долинама беху ливаде и кукурузи, све то поткићаваше лепа густа шума, са свију страна пута беху се разастрла питома села са својим белим кућицама, које иза родних воћа провираваху као бели зуби иза румених усана...

Драган тепаше воловима:

— Ајд, могае, ајд!... Ајде, рано, полагаано!... Ја га узех посматрати. Могаше му бити, тако, 18 година. Леп младић!

Протегласт, загасите косе и обрве, висока, ведро чела, плавих очију, румена, насмејана и сунцем опаљена лица, умерених, испупчених уста из којих провириваху оретки бели зуби, прав стасит. Ни једне боре на челу и лицу, ведар, весео, умиљат и безазлен. — Чији си ти? — упитах га.

— Ко, зар ја?

— Јест, ти. Ја сам, брате мој, Симин. — Ког Симе? — Мишића.

Аха! — рекох ја. Познајеш ли га? — Познајем. Има ли Сима још деце?

Има: једино мушко и једно женско још. — Је л' које старије од тебе? Ја сам најстарији. Дешњак во наже у страну.

О! виљаш!... О! — викну од.

Во се врати и пође путем.

— Нема и' ваки ни у цара! — рече он. — Е? Бога ми нема! Помисли ти, брате мој, није то шала, натоварим ја свакад овако, пуна кола — па до куће ни један стати.. Није то што је сад суво, него баш и кад је глиб. — То је добро. — Ја шта ти мислиш!... Доћи само у моју кућу малу па запитај: чији су волови најбољи, па ће ти сваки казати: Симини... Па што су паметни!... Помисли, болан, толико пута задоцним ја из Шапца па ни бриге ми није. Затурим порожје, па шареницу на главу. Кад се пробудим — ја у Вукодражи. Нигде претурити ни закачити... — Ал', вала, и тата и' рани к'о децу. Мора њима бити њиов оброк па да би не знам шта било... Једаред ме мал не са тр. Ја мало преспо — ја кад ти он викну... Море немадо' кад ни да се обујем него отрча' бос да им положим... Ал се био онда наљутио!..

— Он добро надгледа стоку? упитах је.

Ко, зар тата?... Нема оно нигде! Није то што ми је отац да га ја валим-него упитај кога хоћеш!... Сто пута је мени каз'о: „Драгане, пази на волове, они су ранитељи!..“

Па није само, да рекнеш, да гледа стоку, него све, брате мој. Неда он своје ни волишно!... Он вели: „нџу туђе ни скрамке, али своје не дам!“ Јес!... Па онда кад ради ту нема одмора, па било себи било другом. Ми се с Ђуром позајмљујемо, па кад радимо код њега он више пута рекне — „Ама, Симо, уја мало! Кад не палиш дуван-одмори се!“ Али тата само рекне: „нисам ја уморан!“...

— То је он добар радин-рекох ја. — Ко зар тата?... Ама кажем ти, нема наког радина да га тражиш у срезу! Само да те Бог донесе кад радимо па да видиш! Не остаје влатић иза њега, све то он покупи... Само виче „жури, жури“!... Ја више пута станем па бришем зној' а он тек викне: „Драгане!“... Ја брже боље прионем за посо... „Шта ми је то сваки час брисати зној? — вели он. — Што га више бришеш он све више наваљује. А он је тврд на зноју. А Митра —

то ми је, знаш, маћија, мати ми је давно умрла — Шта, ти немаш мајке?

— Јок! Нисам је ни упамтио. Па како маћија? Па да виш добро је! Јел и те тукла док си био маћи? — Бога ми, па и није... Јес једно-дваред. Једаред тата беше у авлији, а она мене поче тући. Он упаде унутра, у кућу и — Митра излети на поље.

„Нисам ја тебе довео да ми бијеш децу, него да им будеш мајка!“ — викну он. Од то доба није смела Митра кључити пред њим... Па није само мене, а Вемију, а њу је, вала и раду учила... Једаред давно је то било — и позава-ђаше се. Ја сам био још мали па гледам иза фуруне, а Митра њега коре не знам за ово не знам за оно. Била је зима, снег до колена. Митри не даде ђаво да ћути него узне валити свог првог човека како је он био добар, како јој је чинио ово и ано и како је он бољи од тате. Он се помами, скочи, докопа Митру испод пазува па избаци на снег босу... Моли она, куми, братими, веже небо за земљу, — а он само мени рече да лежем. угаси жижак па леже и сам. Митра сву ноћ боса обигра око куће...

— Богме је он зао — рекох ја.

— Жесток је, није вајде.

— Па како с комшијема?

— Добро. Не инати се ни с ким?

— Само једаред са Мићом Бимбашићем. Дошао Мића — те диг'о плот свој те оградио градину а наши волови ушли. Он и' отера у обор. Тата му није ништа рек'о, него пошље ме да чувам марву. Тога дана уђе Мићина марва у наш пашњак. Тата баш дсђе у тај пар те зајми Мићину марву па у обор. Тако данас, тако сутра — замрзоше, болан, они један на другог па се погледају к'о душмани... Нема дана кад није ја л' наша, ја л. Мићина марва у обору... Не хте Мића поштено, него оте једаред волове од мене па отера. Ја плачући дотрчим кући па кажем тати. Он ти препречи преко градине, срете Мићу у сокаку и ту се с њим побије. Удари њега Мића жестоко, а он ти сполати врљку те Мићу по глави. Мића падне, а он узме вслове и врати кући... После је Мића иш'о доктору, онда тужио тату суду. Тамо — вамо — суд њи' намири и Мића подигне опет ограду... Сад живе лепо... Могло би им бити без тога, ал' Мића је, знаш, поганац...

— Зар нема више кућа Мишића? — упиташ.

— Нема.

— Онда је твој отац доселио од некуд? Јок... Била је то велика задруга, ал кад оно бише кресте-замре.

— Тако?

— Ја!... Наши су стари ратовали с турцима. Тата прича да је се један његов ђед удавио на Засавици. Била су тројица њих, за татиног оца отац кажу да је био јунак гороба-

дан. Прича тата како је једаред спавао крај једне воде, па обноћ дође вештица — камен јој у срце — да га сиса, „У’ ватила му — вели — руке па га притегла незгодно али ти он, некако, извуче једну руку па вештицу за перчин. Моли она, па обећава и блага и имања и свега — не помаже! Он ти њу шчепа па држи . . . И осече јој перчин.

Вештица паде а он перчин баци у воду, узне своје оружје па оде, а њу остави крај воде . . . Како је било име томе јунаку.

— Мишко, али га прозвали Миша, отуд смо и ми Мишићи..

Онда викну опет на дешњака, који је био нагао у страну.

Сунће се беше смирило. Слепи мишеви пролетаху изнад нас, совољуга хукаше у шуми, ћук певаше на једном дрвету крај пута, птице певаху у шуми, пси лајаху у селу . . . Све оживело . . .

(Наставиће се)

Отац и син

Ђура Јакшић

Једампут иди стари Амица
Ко неки седи мандарин,
А за њим тапка, трчи, скакуће
Јуначке крви најмлађи син.

Вашар је био, а на вашару
Сабље, пиштољи, арапски ат,
Туниске капе, сребро и злато,
Млетачка свила, женевски сат.

— Е шта ћеш, сине, да купи бабо? —

Детета склоност кушаше свог.

— Хоћеш ли сабљу ту, бритку, сјајну,
Ил’ волиш ата мисирског?

Ил’ можда, желиш од свиле рухо?

Нека ти буде свилено све!

Говори сине, говори брже,

Да купим оне токе злаћене. —

Дете се чешка руком по глави,
 Као да незна, шта би од свег:
 — Ах бабо, бабо, купи ми бабо,
 Печења купи јарећег . . . . .

Сад се и бабо чеше по глави,
 Гледајућ' дуго синчића свог:
 — Е, ја сам воло сабље и копља,
 А син ми јарца печеног!

НЕПАЖЉИВА МАЈКА

Мачићи угушили новорођенче од два месеца за време спавања

Кад су се родитељи пробудили наишли су на језив призор

Ниш, 19 јуна

На крајњој периферији вароши, више гробља, у Његошевој улици бр. 43, у стану надничара Алексе Крстића, догодила се тешка несрећа. Мачићи су преко ноћи угушили новорођенче од два месеца, крштено именом Јелена. Уморни од тешког дневног посла отац и мати спавали су тешким сном. Новорођенче је спавало у једној колевци крај њихове постеље. Око неко доба ноћи мати се пробудила и подојила Јелену.

У истој соби са родитељима и новорођенчетом била је њихова мачка са неколико мачића. Мала Јелена, предојена, повратила је изгледа неку количину посисаног млека. То је изгледа привукло мачиће и они су се искупили на њеној колевци. Изгледа да је неко маче легло на уста и нос новорођенчету и како мајушни организам новорођенчета није могао да издржи притисак мачића, мала Јелена се угушила.

Кад је оштри писак фабричких сирена ујутру пренуо из сна родитеља, видели су језив призор. Њихово новорођенче у колевци било је мртво. Док су сити мачићи весело скакутали у колевци и око колевке. На врисак мајке искупили су се најближи суседи, али пошто је то све радни свет, мало ко је могао да теши родитеље. Око 8 часова отац мале Јелене Крстић обавестио је полицију. Увиђај су извршили

државни тужилац г. Донић, иследни судија др. Драгић и иследник управе полиције г. Коковић, са варошким санитарским референтом г. др. Миљентијевићем. При прегледу г. др. Миљентијевић није нашао никакву видну озледу од уједа, али су се видели трагови да је новорођенче од мачића угушено.

Домаћичка школа Буџак Бања-Лука

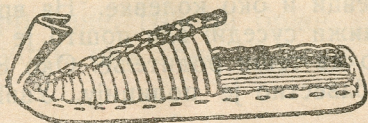
Недалеко од Бања-Луке налази се једна угледна Домаћичка школа коју издржава Бановина. У школи су сељанке из околине које се много интересују за све радове, а њихова вредна управитеља г-ђа Љубица Зрнић са својим наставницама труди се да девојке што више знања однесу својим

Домаћичка школа у Бања-Луци

кућама. У тој се школи предаје и ткање, а то је врло потребно да наша сељанка не остави своју ношњу и домаће платно. У домаћичкој школи Краљева Фонда у Каменици ткају ученице и јорган (покривач, губер) али са дивним шарама као и дечије покриваче од вуне, па ткају чак и ажуре. Послаћемо један примерак школи у Б. Луци да виде ученице шта наше вредне цуре раде.

Д. Л.

Појава црнога пришта

Примећена је на стоци у општини Штитарској, среза дежевски. Неколико грла стоке већ је угинуло од ове опасне заразе, Теофилу Неранџићу из села Троштице угинула су два вола. Он је хтео да сдере једног вола и несрећним случајем посекао се ножем и заразио. Умро је за непуну три дана, О овој опасној сточној зарази обавештене су власти, које су предузеле све мере да заразу сузбију.

Четири жртве црнога пришта

Љубљана, 19 јула

Цело сеоце Кочице, крај Птуја, у великом је страху да не оболи од црнога пришта. Сељак Јуриј Корес заклао је свога вола који му је оболео. Приликом клања, помагали су му жена Ана и сељаци Томаш и Антон Кламшек

Неколико дана после клања Корес и његова жена Ана као и оба пријатеља осећали су се слабо и изглед им се свим променио. Отекли су по целом телу, а по стомаку добили плаве пеге. Превезени су у птујску болницу, где су лекари утврдили да болују од црнога пришта.

У целом сеоцу Кочицу влада велики страх, јер су многи други сељаци јели месо закланог вола. Среско начелство упутило је лекара да испита ко је јео меса. Корес, његова жена Ана и оба сељака леже на самрти.

Пазите при насађивању кокошију.

Гајењу живине у нас већ се прилично пажња поклања. Али опет још не пазимо на све оно, што је потребно, па да од овога свога рада имамо праву корист. Често се греша при насађивању кокошију. А ево шта треба да раде они који насађују кокош.

I. Гнезда с насадом не смеју никад бити у истоме простору. где су и остала гнезда у које носе кокошке носиље.

II. Кад се квочка расквоца, не треба је одмах насађивати, него је неколико дана с вечери треба носити и остављати да преноћи онде, где ће јој после бити гнездо с насадом.

III. Добро је, пре но што насадимо квочку, да је пустимо да дан два прележи на гнезду, на коме су вештачка или покварена јаја.

IV. Пре но што метнемо насад у гнездо, гнездо ваља да запрашимо ситно истуцаним кречом или сумпорним прашком.

V. За све време, док се насад не изведе, ваља претресати гнездо, у коме је насад, и засипати га ситним кречом или сумпорним прашком.

VI. За сваки нов насад треба правити новогнездо. Гнездо у коме је насад, треба да је заклоњено од светлости.

VII. Место, где су гнезда са насадом, зими ваља по мало загревати.

VIII. Најбоље су за насађивање ћурке, јер под њом стану више јаја.

IX. Не треба под квочку метати више јаја, но што их она може добро покрити.

X. Ако је у једном простору више гнезда с насадом, онда свако гнездо треба нечим оградити, да једна квочка не прилази другој.

XI. На квочку не треба викати нити је плашити, или је чиме гађати, онда треба да је увек на миоу.

XII. Док квочка лежи на насаду, треба јој давати мекшу храну.

XIII. За насад ваља узимати само свежа јаја.

НАША КУЈНА

Сушен плави патлиџан.

Плаве патлиџане обрати пре потпуног зрења, исећи на котурове. обарити у кључалој води, 3—5 минута. нанизати на канап, сушити у хладу и оставити суве на промајном месту. Сушено поврће пре употребе држи извесно време у води да набубри, па тек онда употреби за мусаку или ђувеч.

(Зелен) Шаргарепа. корен од першуна и пашканат. Ко нема подрума да метне зелен у трап или песак, најбоље је да зелен за зиму суши. Корен се очисти пресеке на пола, поређај по лесамa и суши на сунцу. Зими пре но што метнеш зелен у супу или

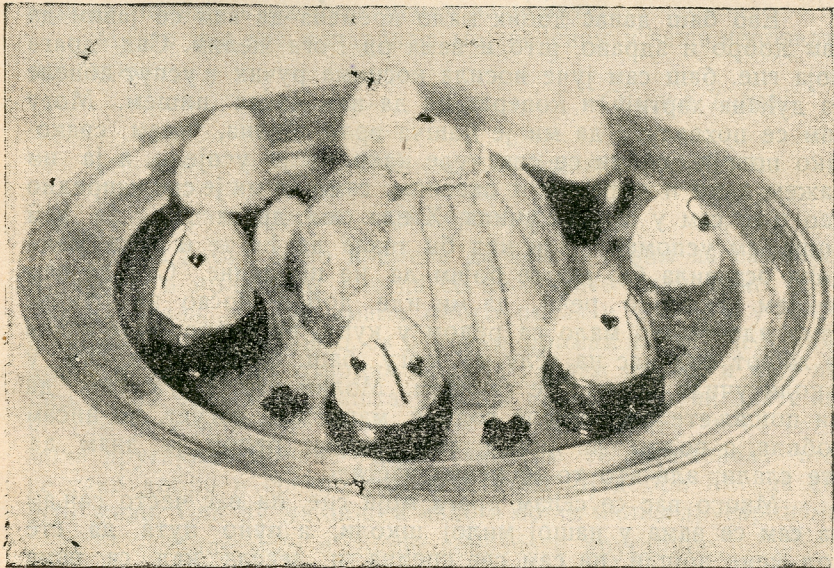
чорбу, нека постоји мало у хладној води и раније спусти да се кува са месом.

Тесто са јабукама.

Умути једну варјачу масти као пену, додај три жуманца мало соли и кашику ситна шећера, опет мути, сад додај размућеног квасца као орах велико парче у млакој води или млеку, пола киле брашна додај томе и сад добро излупај то тесто док клобуци не изађу, изручи тесто у намазан плех и горе поређај исечене јабуке на котурове, поспи са шећером ситним и мало ситна цимета. Тесто лепо изпеци и кад је печено опет поспи ситним шећером и сеци на коцке, добро је и топло и хладно.

Патлиџани са бареним јајима у пиктијама

Ово је врло добро и лепо пред јело, нарочито кад су у селу свадбе и славе. Одабери једно десет црвених округлих патлиџана, опери и оцеди па са малом кашичицом издуби и поређај их по тепсији или

Црвени патлиџан са бареним јајима у пиктијама.

чинији, као што на слици видиш. Сад скувај било телећег меса или свињског, кад је мосо добро кувано, извади месо, мало црног ситног лука изпржи за месо ситно исецкај и измешај са луком додај мало ситна бибера и осоли по вољи, напуни оне патлицане до пола, сад горе на то пуњено метни једно ољуштено и обарено јаје коме си дно мало одсекла да може лепо да стоји у патлицану, као што на слици видиш. Кад си напунила тепсију (која је калајисана) а ти ону чорбу у коју си кувала месо, ако се прво добро укувала као за пиктије полако кад се избистри сипај у тепсију да патлицан огрезне у чорби. Сад остави на хладно место да се стегна као и питије што оставиш на сто метни тако заједно са тепсијом или чинијом и служи госте.

НАША ПИСМА

Какмуж — Босна 20/7-934 г.

Поштована драга и мила моја госпођице.

Ево баш данас добих мало времена да вам се јавим да сам добро и здраво, што и вама од Бога желим. Сад драга моја гце. баш сам јуче носила косцима ручак и уснут донеле из дућана хартију и коверат па да вам данас пишем. Могу вам се похвалити да ми је башча врло лијепа, имам свакојако поврће, па ми се сви чуде како ми је успјело, а ја им кажем како и пораним и окасним, само да ми је све напредно као што сам у школи учила. Хтела сам драга гце. да вам пошаљем успомену, али кад би знала да ће те и код мене доћи оставила би, јер се бојим да не пропадне. Сад да вам рекнем неколико речи, да ми иде добро посао за руком, само иде тешко мало са редом у кући, ви добро знате какав је живот код нас на селу не могу баш онако како сам у школи учила, и зато се секирам. Молим вас драга гце. да ми пошаљете од прошле године, март, мај, август, то нисам добила, а волим да имам све бројеве редом, ја знам да сте слали, али ето то је некуд застало.

Много вас се сећам драга моја гце, па вас често сањам да сам са вама у нашој милој школи, а пуно пута да сте код мене дошли, па сам сва срећна и весела кад са вама разговарам на сну бар, али као да је на јави. Кад се сјетим оне наше науке и дан и ноћ да причам не могу све да испричам. Само ми је жао што ми не дођосте бар док сам још

код мог тате, док се не удам. Поздравите много све непознате моје сестрице, гђу и секу, а и нашег драгог г. доктора што је био онако милостивога срца за нас сељанке, а вас моја незаборављена гце. много поздрављају сви моји укућани и љубе вам руке ваша ученица.

Драгиња Лазаревић
ученица из 1931 год.

Злести — Охрид 25-7-934 год.

Драга и мила моја госпођице.

Ја сам здраво и вама то желим од Бога. Ја сам послала претплату и не знам да ли сте добили 50 динара, молим да ми јавите. Молим вас гце да штампате ово мало речи за моје другарице.

Драге и миле моје непознате другарице.

Желим и вама да напишем неколико речи, и да вас упитам како сте, и како слушате нашу драгу мајку, и наше наставнице. Ви ће те бити много поносне кад се вратите вама у село, ја чим сам дошла одмах сам се верила и дичим се да сам била питомица Краљевог Фонда, па оно наше лепо одличије што наше груди краси, то је све много лепо за нас сељанке, и наши родитељи се поносе са нашим знањем. Надам се да ће те и ви бити тако одликоване. Желим вам да покажете одличан успех на испиту.

Много вас све поздравља мој вереник и ваша непозната другарица.

Срмена Тасић

Нишка — Бања 25 7 934 год.

Драга и мила моја госпођице.

Једва добих мало времена да вам се јавим да сам жива и здрава, и молим вас гце да се не љутите што тако дуго нисам писала, јер сад имамо много посла и у кући и у пољу, и морамо сви да радимо. Ја редовно примам нашу „Сељанку“ драгу и одмах чим отворим лист ја гледам писма, и кад видим да за мене нема ништа ја онда плачем, јер ви знате како сам ја жалостива. Читала сам у нашем листу да се наша мила другарица Борика удала, тако сам се обрадовала што се тако добро и сретно удомила, нека јој добри Бог да све што жели. Сад ћу да пишем мало и мојим милим другарицама.

Миле моје и добре непознате другарице.

Знам да сте у почетку биле све жалосне што сте од куће дошле, јер сте биле непознате једна другој, а сад кад се скоро приближи време да опет идете вашој кући, ви ће

те се много тешко растати, леп је живот у нашој драгој школи, и много смо поуке чули од наших наставница, то нам је све од велике користи за наш цео живот. Сад још то не сматрате за озбиљно, али кад дођете вашим кућама онда ће те видети шта нам је све оно вредило. Сигурно сад већ радите ствари од вуне, слушајте сад много да што више научите за испит да необрукате нашу госпојицу, јер ће на испиту бити много света, па не мојте да се збуните и немојте да шапћете. Много пазите шта вам г. доктор предаје, то је много корисно за нас у селу. Која спава у III спаваоници до пећи, ту сам ја спавала, а сад збогом већ ме рука боле, срце куца не мож да одоле, тражим сестре брза одговора. Свуд је киша у Каменици суша; тамо ми је и срце и душа. Путуј путуј моје бело писмо јер одавно видели се нисмо. Примите много сестринских поздрава од Радмиле Петковић.

Драга гце молим вас пишите ми пошто су сад преслице, моји вас сви много поздрављају, а руке вам љуби ваша ученица.

Радмила Д. Петковић.

Братач — Невесиње 29-7 1934 г.

Драга о многопоштована госпођице.

Већ прође дуго времена како вам нисам писала, ја вас молим да ми опростите сад је у нас на селу теретни посао, жито се напрешито сређује, љетина је прилично родила. Шта раде наше нове другарице, јесу ли боље него ли ми? Свака је сретна и у сретан се дан родила која уће у ту племениту школу, која нас поучава за наш живот. Ја сам и моји родитељи много задовољни и захвални смо Краљевом Фонду што и ми сељанке имамо таку ваљану школу. Поздравите драга гце много г. доктора г. Рибарова наше драге гђу. и Секу а вама љуби руке ваша захвална ћерка.

Даринка

Анђелки Ристанић — Копанице — Босна.

Драга моја Анђелка, примила сам твоју карту, радујем се да виђаш са Даринком и Цветом, сад ће ти скоро доћи Госпава, Пелка и Ружа, сад ћеш видети шта су оне урадиле, опет нешто ново, што ви нисте радили. Сад смо ткали дивне „ажуре“, оне ће вам показати и научити. Све твоје поздрави а тебе воли твоја.

Д. Л.

Зорици Стевић — Ливађе — Косово.

Шта је с тобом драга моја Зорице, и Дара се ућутала, верујем да је сад велики посао, али ипак можеш бар картом да се јавиш.

Прими са твојима много поздрава од твоје

Д. Л.

Евици Кручичан — Избиште.

И ти си се ућутала драга моја Евице, Пиши нам како те слуша син, што си нас заборавила, много поздрави све твоје а тебе грли.

Д. Л.

Манда Каралић — Церна — Винковци.

Шта је с тобом моја Мандо, да се ниси и ти удала јер обично, које се дуго не јаве, ми онда очекујемо радосну вест да се верила или удала. Жута дуња зелен бор, молим брзи одговор, што казали наше Милојке. Воли те.

Д. Л.

Драгињи Лазаревић — Какмуж — Босна.

Примила сам претплату, и остале листове добићеш. Много сам се обрадовала твојем писму, немој нас заборавити. Све твоје срдечно поздрављам а тебе грли.

Д. Л.

Цвети Катићевој — Г. Жабар — Босна. Чисто не молу да верујем да нас је наша Цвета заборавила, да се ниси и ти верила? Ја би се радовала да ћу скоро играти у сватовима. Ми смо сада у великом послу, као што и сама знаш сад се оставља зимница, па смо опет пре неки дан клали дебелу свињу, па већ наше вредне ученице знају лепо уредити. Пише нам Цвето и ти и Даринка.

Све твоје поздрава а тебе воли Д. Л.

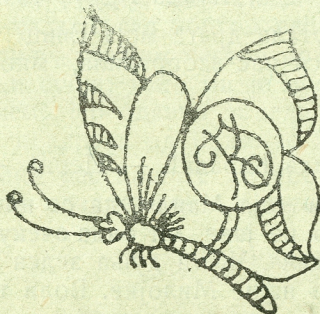
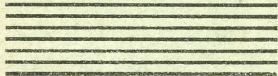
Тодори Спасић — Булачанин — Скопље. Мила моја Тодорка, и ти нам ниси давно писала Пиши нам колико вас сада има у кући, ја увек причам твојим новим другарицама како вас има 76 у кући, а оне чисто не верују. Све твоје укућане много поздрава а тебе воли твоја. Д. Л.

Евица Перић — Ђаково — Словенија. И ти — и Павка сте се ућутале, верујем да је велики посао али ипак можете бар картом да се јавите како су вам маш успеле, јер знам да и ви сад спремате зимницу. Обе вас поздравља ваша.

Д. Л.

НАРОДНА ШАРА

Шара за марамице

---

*Тежак је животи сваком човеку, коме је ум у мраку!
О здрављу мисли док га имаш, а не кад га изгубиш!*
